

*Н. М. Комарницька,
аспірант кафедри екологічної політики та менеджменту природоохоронної діяльності,
Національний університет "Львівська політехніка", м. Львів*

МОНІТОРИНГ ПАРАМЕТРІВ, ЯКІ ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

*N. Komarnytska,
Postgraduate of department environmental policy and management of environmental activities,
National university "Lviv polytechnic", Lviv*

MONITORING PARAMETERS CHARACTERIZING SYSTEM INNOVATION MANAGEMENT ENTERPRISES

У статті обґрунтовано необхідність здійснення моніторингу параметрів, які характеризують систему управління інноваційною діяльністю підприємства. За результатами досліджень визначено параметри системи управління інноваційною діяльністю, за якими доцільно здійснювати такий моніторинг. Також охарактеризовано процес здійснення моніторингу параметрів системи управління інноваційною діяльністю підприємства.

In the article the necessity of monitoring parameters that characterize the system of innovation management company. According to the research the parameters of innovation management system on which it is advisable to monitor. Also describes the process of monitoring the parameters of innovation management company.

*Ключові слова: моніторинг, система управління, інноваційна діяльність, підприємство.
Key words: monitoring, system management, innovation, enterprise.*

ВСТУП

Функціонування підприємства в умовах економічної нестабільності та посиленої конкуренції на споживчому ринку зумовлюють їх до активізації інноваційної діяльності. За таких умов ефективно управління інноваційною діяльністю залежить від періодичності та якості інформаційного забезпечення, тобто від моніторингу інноваційної діяльності та системи управління нею.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є обґрунтування методичних рекомендацій з формування і реалізації механізму моніторингу параметрів системи управління інноваційною діяльністю.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Щодо сутності моніторингу зазначимо, що моніторинг походить від "monitor" (лат.) — той, що нагадує, спостерігає, а в англійській мові "monitor" — контролювати, перевіряти. На сьогодні немає єдиного визначення цього терміну. Моніторинг подають як: безперервне стеження за яким-небудь процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату [1, с. 538]; система постійного спостереження за ситуацією на ринку, за виробничою і фінансовою діяльністю підприємства, банку, біржі тощо, а також за реалізацією окремих проектів, зокрема інвестиційних [3, с. 436]; вид управлінської діяльності, який передбачає спостереження за станом, параметрами та характеристиками певного об'єкта з метою формування інформаційної бази щодо його поведінки та прийняття обґрунтованих управлінських рішень [5, с. 150].

За дослідженнями О. Оболенського та В. Сороко [4], "моніторинг організується і здійснюється лише тоді, коли, з одного боку, постійно змінюються параметри деякого об'єкта, а з іншого — є можливість цілеспрямованого впливу на цей об'єкт та необхідність утримувати його параметри у певному значенні". Також автори зазначають, що система моніторингу повинна створюватись і функціонувати на основі таких принципів, як законність, системність, єдність, відкритість. Натомість, В. Галіцин, О. Сулов та Н. Самченко виділяє такі принципи: точність і достовірність, незалежність та об'єктивність, неперервність і систематичність,

комплексність, відповідність, інтегрованість, результативність, зворотного зв'язку, економічність, прозорість і відкритість та співпраця [2].

Основним завданням моніторингу параметрів, які характеризують систему управління інноваційною діяльністю підприємства, є постійний аналіз змін та прогноз динаміки основних показників параметрів системи. Інформація отримана у результаті моніторингу необхідна для визначення даних про об'єкт. Тобто, моніторинг забезпечує своєчасне виявлення розбіжностей фактичних показників від очікуваних, невідповідність визначених цілей заходам, які планують реалізувати або реалізують керівники системи управління інноваційною діяльністю. Моніторинг є необхідною умовою для забезпечення інформаційної бази щодо прийняття регулюючих рішень (рис. 1).

Першим етапом моніторингу є визначення мети його здійснення. Метою моніторингу є забезпечення повної, достовірної, всебічної інформації про об'єкти, що контролюються, їх характеристики, властивості та реальний стан, що ґрунтується на періодичному відстеженні параметрів системи управління інноваційною діяльністю [5, с. 153]. Для контролювання інноваційної діяльності підприємства необхідно слідувати за параметрами системи управління інноваційною діяльністю, тобто за тими показниками, з допомогою яких можна отримати інформацію про стан функціонування системи управління інноваційною діяльністю. У даному дослідженні доцільним і виправданим є здійснення моніторингу за параметрами системи управління інноваційною діяльністю [6]:

- показник ефективності функціонування системи управління інноваційною діяльністю;
- показник економічності праці в системі управління інноваційною діяльністю;
- показник реалізації цілей системи управління інноваційною діяльністю;
- показник надійності управління в системі управління інноваційною діяльністю;
- показник зайнятості персоналу в апараті управління системи управління інноваційною діяльністю;
- показник ефективності праці управлінського персоналу системи управління інноваційною діяльністю;

— показник освітнього-кваліфікаційного рівня працівників системи управління інноваційною діяльністю;
 — показник корисності використовуваної інформації в системі управління інноваційною діяльністю;
 — показник успішності висунутих і реалізованих системою управління інноваційною діяльністю новинок;
 — показник ефективності франчайзингу системи управління інноваційною діяльністю.

Дані параметри системи управління інноваційною діяльністю підприємства можна поєднати у певні групи: фінансово-економічні характеристики системи управління інноваційною діяльністю, кадрове забезпечення системи управління інноваційною діяльністю, інформаційне забезпечення системи управління інноваційною діяльністю, наукова діяльність системи управління інноваційною діяльністю.

Під час моніторингу фінансово-економічних характеристик системи управління інноваційною діяльністю об'єктами виступають такі параметри, як ефективність функціонування даної системи та економічність праці, а також відстеження всіх угод по франчайзингу. Показники надійності управління та реалізації цілей системи управління інноваційною діяльністю відстежуються під час моніторингу успішності функціонування системи управління інноваційною діяльністю. До групи кадрового забезпечення системи управління інноваційною діяльністю відносяться показники зайнятості персоналу в апараті управління, ефективності праці управлінського персоналу та освітнього-кваліфікаційного рівня працівників системи управління інноваційною діяльністю. Під час моніторингу інформаційного забезпечення об'єктом контролю виступають всі інформаційні потоки в системі управління інноваційною діяльністю. Об'єктом моніторингу наукової діяльності системи управління інноваційною діяльністю є новинки, які розробляються і впроваджуються.

Отримання інформації про стан системи управління інноваційною діяльністю, а також про операції та процеси в ній, є основним завданням моніторингу. Інформація повинна бути повною, достовірною та оперативною, а також повинна бути у вільному доступі для осіб, що здійснюють контролювання. Зібрана інформація про об'єкти моніторингу повинна оброблятися, тобто проходити жорстке фільтрування та відбір достовірних, актуальних, об'єктивних даних. Таким чином відкидаються дані, які є неважливими для поточного контролювання, залишаючи тільки необхідну інформацію. Систематизація інформації передбачає її перетворення у зручні для використання форми, зрозумілі та наочні, надає їй завершеного вигляду для застосування з метою формування певних регулюючих рішень.

Теперішні мінливі і нестабільні умови ведення економічної діяльності зумовлюють апарат управління підприємства до постійного вдосконалення інноваційної діяльності. В даному випадку досить важливим є відстеження всіх змін, що відбуваються, та ефективне і своєчасне реагування на них. Саме це і зумовлює необхідність вдосконалення моніторингу інноваційної діяльності підприємства та системи управління нею.

ВИСНОВОК

Моніторинг параметрів системи управління інноваційною діяльністю підприємства повинен включати: сукупність показників, які є результатом аналізу параметрів системи управління інноваційною діяльністю; прогнозування можливої зміни визначених показників; обґрунтування заходів спрямованих на підвищення тих досягнутих показників, які позитивно характеризують систему управління інноваційною діяльністю. Також система моніторингу параметрів, які характеризують систему управління інноваційною діяльністю, має бути гнучкою і адаптованою до будь-якого впливу зовнішніх і внутрішніх факторів.

Рис. 1. Етапи здійснення моніторингу системи управління інноваційною діяльністю підприємства

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. — К.; Ірпін: ВТФ "Перун", 2004. — 1440 с.
2. Галіцин В.К., Суслов О.П. та Самченко Н.К. Моніторинг у системі управління реалізацією державної цільової програми [Електронний ресурс] / В.К. Галіцин, О.П. Суслов, Н.К. Самченко. — Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/handle/2010/7068>
3. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.А. Вознюк. — 3-тє вид., доп. та перероб. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. — 844 с. — С. 436.
4. Оболенський О. Ю. Розробка системи показників для моніторингу діяльності державних органів / О.Ю. Оболенський, В. М. Сороко // Університетські наукові записки. — 2005. — № 3. — С. 321—329.
5. Формування та розвиток систем поточного контролювання діяльності промислових підприємств монографія / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, М.Д. Пецкович / Під ред. д. е. н., проф. Кузьміна О.Є. — Львів: Видавництво "Растр 7", 2013. — 242 с., С. 153.
6. Komarnytska N. The peculiarities of enterprise innovational activity management system / N. Komarnytska, S. Knyaz, N. Shpak // Econtechmod. An international quarterly journal — 2015, vol. 4, no. 1, 45—50.

References:

1. Busel, V. T. (2004), Velykyj tлумachnyj slovnyk suchasnoi ukrains'koi movy Great Dictionary of Modern Ukrainian, VTF "Perun", Irpin, Ukraine.
2. Halitsyn, V. K. Suslov, O. P. and Samchenko, N. K. "Monitoring in the system of implementation of state program", available at: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/handle/2010/7068>
3. Zahorodnij, A. H. (2011), Finansovo-ekonomichnyj slovnyk Financial and economic dictionary, Vydavnytstvo L'viv's'koi politekhniky, L'viv, Ukraine.
4. Obolens'kyj, O. Yu. and Soroko, V. M. (2005), "Develop a system of indicators for monitoring the activities of state bodies", Unversytets'ki naukovi zapysky, vol. 3, pp. 321—329.
5. Kuz'min, O. Ye. Mel'nyk, O. H. and Petskovych, M. D. (2013), Formuvannia ta rozvytok system potocchno kontroliuвання diial'nosti promyslovykh pidpryemstv Formation and development of current control systems of industrial enterprises, Vydavnytstvo "Rastr 7", L'viv, Ukraine.
6. Knyaz, S. Shpak, N. and Komarnytska, N. (2015), "The peculiarities of enterprise innovational activity management system" Econtechmod. An international quarterly journal, vol. 4, no. 1, pp. 45—50.

Стаття надійшла до редакції 25.08.2015 р.